

Yläkoulun valinnaisaineopas

2026 - 2028

Tampereen yliopiston normaalikoulu

Valinnaisaineet Tampereen yliopiston normaalikoulun yläkoulussa

Sisällys

Valinnaisainejärjestelmän rakenne

Valintojen määrä ja rajaukset

Valintojen aikataulut

Valittavat oppiaineet

Arviointi

Ohjeet valintojen tekemiseen Wilmassa

Kuvaukset valittavista oppiaineista

- Taide- ja taitoaineiden valinnaiset
- Pitkät valinnaisaineet
- Lyhyet valinnaisaineet

Valinnaisainejärjestelmän rakenne

Tampereen yliopiston normaalikoulun tuntijaon mukaisesti oppilas voi valita yläkoulussa valinnaisia oppiaineita kahdeksannen ja yhdeksannen luokan opintoihin enintään 10 vuosiviikkotunnin (vvt) verran. Valinnaiset oppiaineet on jaettu:

- *Taide- ja taitoaineiden valinnaisaine*, jonka vuosiviikkotuntimäärä on 8. ja 9. luokalla yhteensä 4 tuntia. Tästä valinnaisesta käytetään lyhennettä tt.
- *Pitkä valinnaisaine*, jonka vuosiviikkotuntimäärä on 8. ja 9. luokalla yhteensä 4 tuntia. Tästä valinnaisesta käytetään lyhennettä vp.
- *Lyhyt valinnaisaine*, jonka vuosiviikkotuntimäärä on 9. luokalla yhteensä 2 tuntia. Tästä valinnaisesta käytetään lyhennettä vl.

Taide- ja taitoaineiden valinnaisaineita ovat musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta ja kotitalous.

Pitkiä valinnaisaineita ovat soveltavat tai syventävät valinnaisaineet esim. ilmaisutaito ja B2 -kielet.

Lyhyet valinnaisaineet voivat sisältää aineksia useammasta oppiaineesta tai laaja-alaisesta osaamisesta.

Valintojen määrä ja rajaukset

Valinnaisainevalintojen tekeminen on riippuvainen jo aiemmin tehdyistä valinnoista, kuten siitä, opiskeleeko oppilas sirkus- tai musiikkipainotuksella tai onko hän valinnut opiskeltavakseen kaksi A-kieltä.

	Taide- ja taitoaineiden valinnainen (4vvt)	Pitkä valinnainen (4vvt)	Lyhyt valinnainen (1vvt)	Lyhyt valinnainen (1vvt)
Yleislinja, yksi A-kieli				
Yleislinja, kaksi A-kieltä			(x)	(x)
Musiikkipainotus	x			
Musiikkipainotus ja kaksi A-kieltä	x		(x)	(x)
Sirkustaidelainotus		x		
Sirkustaidelainotus ja kaksi A-kieltä		x	(x)	(x)

Valintojen rajoitukset. x merkitty valinnaisaineet, jotka eivät ole valittavissa.

Vapaaehtoinen valinta on merkinnällä (x).

Yleislinjan oppilas valitsee 10 vuosiviikkotuntia valinnaisaineita. Jos yleislinjalainen opiskelee kahta A-kieltä, ovat lyhyet valinnaisaineet hänelle vapaaehtoisia ja näin hän valitsee joko 10 vvt tai 8 vvt valinnaisaineita.

Musiikkitaidepainotukseen osallistuva oppilas valitsee 6 vuosiviikkotuntia valinnaisaineita. Jos musiikkitaidepainotuksen oppilas opiskelee kahta A-kieltä, ovat lyhyet valinnaisaineet hänelle vapaaehtoisia ja näin hän valitsee joko 6 vvt tai 4 vvt valinnaisaineita.

Sirkustaidepainotukseen osallistuva oppilas valitsee 6 vuosiviikkotuntia valinnaisaineita. Jos sirkuspainotuksen oppilas opiskelee kahta A-kieltä, ovat lyhyet valinnaisaineet hänelle vapaaehtoisia ja näin hän valitsee joko 6 vvt tai 4 vvt valinnaisaineita.

Valintojen rajaamisella ja vapaaehtoisuudella mahdollistetaan se, ettei oppilaan kokonaistuntimäärä kasva liian suureksi.

Valintoja on rajattu seuraavasti.

- Musiikkipainotuksen oppilaat eivät valitse tt-valintaa.
- Sirkustaidepainotuksen oppilaat eivät valitse vp-valintaa.
- A2-kieltä opiskelevalle vl-valinnaiset ovat vapaaehtoisia
- Saman oppiaineen valintoja voi olla enintään viisi vuosiviikkotuntia

Valintojen aikataulut

Valinnaisaineet valitaan seitsemännellä ja kahdeksannella luokalla tammi-helmikuun vaihteessa.

Oppilaat käsittelevät valinnaisainesisältöjä ja -rajauksia oppilaanohjauksen oppitunneilla ja osallistuvat tammikuussa pidettäviin valinnaisainemessuihin. Valinnaisainemessuilla opettajat esittelevät valittaviksi tulevia oppiaineita ja vastaavat oppilaiden esittämiin kysymyksiin oppiaineiden sisällöstä.

Oppilas valitsee seitsemännellä luokalla

- yhden taide- ja taitoainevalinnaisen (tt) ja tälle varavalinnan
- yhden pitkän valinnaisen (vp) ja tälle varavalinnan

Oppilas valitsee kahdeksannella luokalla

- kaksi lyhyttä valinnaisainetta (vl) ja näille varavalinnat

Valittavat oppiaineet

Taide- ja taitoaineiden valinnaisaine (tt)	Pitkä valinnaisaine (vp)	Lyhyt valinnaisaine (vl)
8. luokalla 2 vvt, 9. luokalla 2 vvt. Valinta 7. luokalla.	8. luokalla 2 vvt, 9. luokalla 2 vvt. Valinta 7. luokalla.	9. luokalla 2vvt (1 vvt+1vvt). Valinta 8. luokalla.
Kotitalous (ttKO)	Ilmaisutaito (vpILM)	Laululyriikkaa (vLLALY)
Kuvataide (ttKU)	Kokkausta, kansainvälisiä keittiöitä ja hygieniapassi (vpKO)	Arjen sankarit (vLAS)
Käsityö (ttKÄTS)	Monipuolinen kuvataide (vpKU)	Kokataan ysien tapaan (vLKOK)
Liikunta (ttLI)	Tekninen työ (vpKÄTN)	Nyt leivotaan! (vLNY)
Musiikki (ttMU)	Liiku monipuolisesti ja kehity (vpLI)	Hyvinvoiva minä! (vLHYMI)
	Monipuolinen musiikki (vpMU)	Monipuolista palloilua yhdessä (vLMOPA)
	Ranska, B2 –kieli (vpRA)	Iloa, kehonhallintaa ja kuntoa liikunnasta (vLILO)
	Saksa, B2 -kieli (vpSA)	Historia: maailma tänään
	Venäjä, B2 –kieli (vpVE)	NYT: Vuosi yrittäjänä -intro (vLVT)
	Tietotekniikka ja teknologia (vpTITE)	Itsenäinen musaharjoittelun kurssi (vLIMU)
		Maalaus ja piirustus (vLPIMA)
		Muotoilu ja rakentaminen (vLMURA)
		Langat ja kuidut (vLAKU)
		Maistiaiset saksan kielestä ja kulttuurista (vLSA)
		Maistiaiset ranskan kielestä ja kulttuurista (vLRA)
		Maistiaiset venäjän kielestä ja kulttuurista (vLVE)
		Tähtitiede (vLTÄTI)
		Matematiikka, tieteiden kuningatar (vLMATE)

Tarjolla olevat valinnaisaineet ja niiden sijoittuminen vuosiluokille 8 ja 9.

Arviointi

Taide- ja taitoaineiden valinnaisaine ja pitkä valinnaisaine (tt ja vp) arvioidaan numerolla. Lyhyet valinnaisaineet (vl) arvioidaan sanallisesti hyväksytty/hylätty. Valinnaisaineiden kurssit arvioidaan niiden päätyttyä ja arvosanat annetaan oppilaalle kurssiarvosanakoosteessa tai lukuvuositodistuksessa syys- ja kevätlukukauden päättyessä.

Lukuvuositodistuksessa näkyvät yhteisten opintojen laajuus ja arviointi, taide- ja taitoaineiden opintojen laajuus ja arviointi osana yhteisiä opintoja sekä lyhyiden ja pitkien valinnaisten aineiden opintojen laajuus ja arviointi.

Päättötodistuksessa näkyvät yhteisten opintojen laajuus ja arviointi, taide- ja taitoaineiden opintojen laajuus ja arviointi osana yhteisiä opintoja sekä valinnaisten opintojen laajuus ja arviointi. Samoin päättötodistuksessa näkyvät pitkän valinnaisen aineen laajuus ja arviointi. Lyhyet valinnaiset opinnot voivat vaikuttaa tähän aineeseen liittyvän yhteisen oppiaineen päättöarvosanaan.

Ohjeet valintojen tekemiseen Wilmassa yhdessä huoltajan kanssa

1. Huoltaja ja oppilas tekevät yhdessä valinnaisainevalinnat kotona ke 28.1.- su 8.2.2026 välisenä aikana.
2. Tutustukaa valinnaisaineoppaan avulla valittavien oppiaineiden sisältöihin
3. Kirjautukaa Wilmaan oppilaan tunnuksella selaimen kautta.
4. Wilman etusivun alaosassa, otsikon Kurssitarjotin alla, on linkki Valinnaiset 2026-2028. Klikkaamalla linkkiä aukeaa seuraava näkymä:

Valinnaiset 2026-2028 (Tampereen normaalikoulu (7-9))

1: Taide- ja taitoaineen valinnainen (ei musiikkipainotuksen oppilaalle)

ttKO ttKU ttKÄTS ttLI ttMU

2: Taide- ja taitoaineen valinnainen, VARA (ei musiikkipainotuksen oppilaalle)

ttKO.vara ttKU.vara ttKÄTS.vara ttLI.vara ttMU.vara

3: Valinnainen aine (ei sirkustaiteen oppilaalle)

vpILM vpKO vpKU vpTN vpLI vpMU vpRAB2 vpSAB2 vpVEB2 vpTITE

4: Valinnainen aine, VARA (ei sirkustaiteen oppilaalle)

vpILM.vara vpKO.vara vpKU.vara vpTN.vara vpLI.vara vpMU.vara vpRAB2.vara vpSAB2.vara vpVEB2.vara vpTITE.vara

5. Valinnaisen oppiaineen kuvaus avautuu klikkaamalla sitä palkilla. Voit valita oppiaineen painamalla valitse tai lähteä pois kohdasta painamalla sulje.

7. luokkalaisten valitsevat

- Taide- ja taitoaineen ja sille varavalinnan (ei musiikkipainotuksen oppilaat)
- Pitkän valinnaisaineen ja sille varavalinnan (ei sirkuspainotuksen oppilaat)

8. luokkalaiset valitsevat

- kaksi lyhyttä valinnaisainetta ja niille varavalinnat (vapaaehtoinen kahta A-kieltä opiskeleville)

Huom! Taide- ja taitoaineen ja pitkän valinnaisaineen tulee olla eri oppiainetta (maksimäärä 5 vvt yhtä oppiainetta).

6. Valintoja ei tarvitse erikseen tallentaa ja niitä voi muokata su 8.2. klo:18.00 asti.

TAIDE- JA TAITOAINEIDEN VALINNAISET (4VVT)

Opetus 8. luokalla 2vvt ja 9. luokalla 2 vvt. Valinta tehdään seitsemännellä luokalla. Musiikkipainotuksen oppilaat eivät valitse näitä sisältöjä.

Kotitalous (ttKO)

Kokkausta, kansainvälisiä keittiöitä ja hygieniapassi. Oppiaineessa toteutetaan omia ateriasuunnitelmia, opiskellaan maustamista, erityisruokavalioita ja tehdään piparkakkutaloja, pizaa, pastaa, uunijäätelöä. Oppilaat voivat vaikuttaa tuntien sisältöön. Valmistetaan ruokia oppilaiden toivemaiden mukaan ja tutustutaan eri maiden ruokakulttuureihin. Tutustutaan hygieniapassissa vaadittaviin sisältöihin ja valmistetaan aterioita hygieniä huomioiden. Oppilailla on mahdollisuus suorittaa valtakunnallinen hygieniapassitesti.

Oppiaineen tavoitteena on oppilaiden perustaitojen syventäminen ja arjenhallinnan kehittäminen, sekä kulttuurillisen ymmärryksen ja hygieniosaamisen lisääminen.

Kuvataide (ttKU)

Monipuolinen kuvataide. Pääset perehtymään kuvataiteen erilaisiin tekniikoihin, materiaaleihin ja ilmaisumuotoihin monipuolisesti. Perehdymme ainakin piirtämiseen, erilaisiin maalaamistekniikoihin pohjineen ja maaleineen, muotoiluun, keramiikkaan ja kolmiulotteiseen rakentamiseen.

Neljän kurssin kuvataiteen oppiaine mahdollistaa rauhallisen ja syventyvän oman taiteen tekemisen. Oma tekeminen kehittyy kohti kuvataiteellista ja filosofista ymmärrystä sekä henkilökohtaista ilmaisua, jolloin myös itsetuntemus, -luottamus, havaintojen tekeminen ja maailmankuvan jäsentyminen vahvistuu.

Käsityö (ttKÄTS)

Tulevaisuuden ompelijat. Oppiaineen kisällijaksolla (8lk.) tutustutaan ompelun perusasioihin: vaatteiden ja asusteiden muotoon sekä ompelun tekniikoihin. Työt toteutetaan oman valinnan mukaan joko tuunaamalla vanhasta tai täysin uudesta materiaalista. Töissä on mahdollisuus kokeilla myös kankaan muokkausta, värjäämistä, painantaa sekä fantasia-aiheiden kokeiluja.

Oppiaineen mestarijaksolla (9.lk) sisältö jakaantuu sisustusompelun sekä muodin ja pukuhistorian teemoihin. Oppilas voi toteuttaa oman valintansa mukaan erilaisia sisustus- ja vaatekokonaisuuksia valmiista tai itse muokatuista kankaista.

Oppiaineen tavoitteena on kehittää oppilaan teknisiä valmiuksia suunnittelijana ja ompelijana, lisätä ymmärrystä vaateen ja asusteiden muodosta ja materiaaleista sekä antaa mahdollisuus itseilmaisuun erilaisin keinoin.

Liikunta (ttLI)

Liiku monipuolisesti ja kehity. Tämän oppiaineen tunneilla pääset liikkumaan monipuolisesti ja löytämään uusia suosikkilajeja. Tunneilla syvennetään ja sovelletaan liikunnallista osaamista. Ohjelmassa on monipuolisesti eri liikuntamuotoja, jotka suunnittelemme yhdessä ryhmän kanssa. Vaihtelevat lajit tarjoavat jokaiselle mahdollisuuden onnistua ja kehittyä omalla tasollaan. Mahdollisuuksien mukaan teemme myös tutustumiskäyntejä koulun ulkopuolelle. Tule mukaan liikkumaan rennossa ja kannustavassa ilmapiirissä!

Oppiaineen keskeisiä sisältöjä (ryhmän toiveet huomioiden) ovat: pallo- ja mailapelit, liikkumistaitoja kehittävät lajit (kamppailu, kuntoilu, yleisurheilu, voimistelu), sisä- ja ulkoliikuntaa vuodenaikojen mukaan sekä vierailukäynti.

Musiikki (ttMU)

Musiikkia yhdessä. Tämä oppiaine sopii niille, jotka tykkäävät musiikista ja haluavat kehittää yhteissoitto- ja laulutaitojaan. Oppitunneilla tehdään yhdessä musiikkia. Syvennetään musiikin perustaitoja ja tietoja mm. soittaen, laulaen ja musiikkia kuunnellen sekä harjoitellaan omaa musiikillista ilmaisukykyä ja opitaan samalla ryhmätyö- ja esiintymistaitoja. Tunneilla tutustutaan musisoiden oppilaita kiinnostaviin musiikinlajeihin ja –tyyleihin ja mahdollisuuksien mukaan valmistellaan esityksiä koulun juhliin ja tapahtumiin. Esiintymispakkoa ei ole, mutta tunneilla on mahdollisuus kehittää omaa esiintymisrohkeuttaan.

PITKÄT VALINNAISAINHEET (4 VVT)

Opetus 8. luokalla 2 vvt ja 9. luokalla 2 vvt. Valinta tehdään seitsemännellä luokalla. Sirkuspainotuksen oppilaat eivät valitse näitä sisältöjä.

Ilmaisutaito (vpILM)

Ilmaisutaito on äidinkielen ja kirjallisuuden syventävä valinnainen aine, jolla syvennetään sekä teatteri-ilmaisun että oman kokonaisilmaisun taitoja erilaisissa konteksteissa. Oppiaineessa kehitetään oppilaiden kokonaisilmaisua ja draamallisen ilmaisun taitoja erilaisten harjoitusten avulla ja tutustutaan myös improvisaatiotekniikoihin. Oppitunneilla voidaan tuottaa pieniä esityksiä esimerkiksi koulun tilaisuuksiin. Lisäksi oppilaita kannustetaan antamaan toisilleen rakentavaa palautetta sekä arvioimaan omien taitojensa kehittymistä ja koko ryhmän onnistumista.

Oppiaineen tavoitteena on ohjata oppilasta:

- tarkkailemaan omaa ilmaisuaan erilaisissa tilanteissa ja tiedostamaan sen vahvuuksia ja kehittämisalueita.
- kehittämään itse- ja vertaisarvioinnin taitojaan eri näkökulmista.
- ymmärtämään draamaesitysten projektiluontoisuutta ja tutustuttaa hänet niiden eri työtehtäviin ja -vaiheisiin.
- kehittämään edelleen draamallisen ilmaisun taitoaan sekä syventämään taitojaan toimia sekä arjen että juhlan vuorovaikutustilanteissa.

Kokkausta, kansainvälisiä keittiöitä ja hygieniapassi (vpKO)

Oppiaineessa toteutetaan omia ateriasuunnitelmia, opiskellaan maustamista, erityisruokavalioiden ja tehdään piparkakkutaloja, pizzaa, pastaa, uunijäätelöä. Oppilaat voivat vaikuttaa tuntien sisältöön. Valmistetaan ruokia oppilaiden toivemaiden mukaan ja tutustutaan eri maiden ruokakulttuureihin. Tutustutaan hygieniapassissa vaadittaviin sisältöihin ja valmistetaan aterioita hygieniä huomioiden. Oppilailla on mahdollisuus suorittaa valtakunnallinen hygieniapassitesti.

Oppiaineen tavoitteena on oppilaiden kotitaloustaitojen syventäminen ja arjenhallinnan kehittäminen, sekä kulttuurisen ymmärryksen ja hygieniosaamisen lisääminen.

Monipuolinen kuvataide (vpKU)

Pääset perehtymään kuvataiteen erilaisiin tekniikoihin, materiaaleihin ja ilmaisumuotoihin monipuolisesti. Perehdymme ainakin piirtämiseen, erilaisiin maalaamistekniikoihin pohjineen ja maaleineen, muotoiluun, keramiikkaan ja kolmiulotteiseen rakentamiseen.

Neljän kurssin kuvataiteen oppiaine mahdollistaa rauhallisen ja syventyvän oman taiteen tekemisen. Oma tekeminen kehittyä kohti kuvataiteellista ja filosofista ymmärrystä sekä henkilökohtaista ilmaisua, jolloin myös itsetuntemus, -luottamus, havaintojen tekeminen ja maailmankuvan jäsentyminen vahvistuu.

Tekninen työ (vpTN)

Valinnaisaineessa syvennetään teknisen käsityön taitoja. Oppitunneilla harjoitellaan esimerkiksi puunkäsittelyn, metalliteknologian, sähkö- ja moottoritekniikan, elektroniikan sekä muovin käsittelyn osaamista. Valinnaisaineessa opetetaan oppilaita työskentelemään ja käyttämään teknisen käsityön työvälineitä ja laitteita turvallisesti.

Teknisen työn valinnaisaineessa oppilaalla on mahdollisuus suorittaa työturvallisuuskortti.

Harjoitustöinään oppilas voi valmistaa esimerkiksi puukon, kunnostaa moottoriajoneuvoaan sekä harjoitella ruiskumaalausta. Valinnaisaineessa oppilaalla on mahdollisuus toteuttaa laaja projektiluonteinen työ. Oppilas voi vaikuttaa opettavien sisältöjen laajuuteen omien kiinnostustensa pohjalta.

Liiku monipuolisesti ja kehity (vpLI)

Tämän oppiaineen tunneilla pääset liikkumaan monipuolisesti ja löytämään uusia suosikkilajeja. Tunneilla syvennetään ja sovelletaan liikunnallista osaamista. Ohjelmassa on monipuolisesti eri liikuntamuotoja, jotka suunnittelemme yhdessä ryhmän kanssa. Vaihtelevat lajit tarjoavat jokaiselle mahdollisuuden onnistua ja kehittyä omalla tasollaan. Mahdollisuuksien mukaan teemme myös tutustumiskäyntejä koulun ulkopuolelle. Tule mukaan liikkumaan rennossa ja kannustavassa ilmapiirissä!

Oppiaineen keskeisiä sisältöjä (ryhmän toiveet huomioiden) ovat: pallo- ja mailapelit, liikkumistaitoja kehittävät lajit (kamppailu, kuntoilu, yleisurheilu, voimistelu), sisä- ja ulkoliikuntaa vuodenaikojen mukaan sekä vierailukäynti.

Monipuolinen musiikki (vpMU)

Oppiaineessa kehitetään monipuolisesti omaa musiikillista osaamista ja luovuutta, vahvistetaan omaa suhdetta musiikkiin sekä kykyä toimia aktiivisesti musiikillisen ryhmän jäsenenä. Musiikin valinnaistunneilla opitaan musisoinnin taitoja monipuolisesti yhdessä tekemällä ja erilaisia musiikillisia työtapoja vaihdellen (mm. soitto, laulu, kuuntelu, liike) sekä tutustutaan musisoiden oppilaita kiinnostaviin musiikinkulttuureihin ja -tyyleihin. Tunneilla on mahdollisuus perehtyä myös äänentoistotekniikkaan, musiikkiteknologiaan tai toteuttaa jokin musiikkiprojekti. Mahdollisuuksien mukaan valmistellaan esityksiä koulun juhliin ja tapahtumiin. Esiintymispakkoa ei ole, mutta tunneilla on mahdollisuus kehittää omaa esiintymisrohkettaan.

Ranska, B2 -oppimäärä, (vpRA)

Bonjour! Valinnaisessa ranskassa opetellaan ranskan kielen perusteita ja harjoitellaan monipuolisesti ääntämistä, puhumista, kirjoittamista sekä kuullun ymmärtämistä. Tavoitteena on oppia kertomaan itsestä ja omasta elämästä sekä toimimaan käytännön tilanteissa, joita voi kohdata arjessa tai matkalla. Tutustumme ranskan kielen asemaan maailmassa ja ranskankielisten maiden kulttuuriin: tapoihin, ruokaan, juhlaperinteisiin, musiikkiin ja elokuvaan. Oppiaineen aiheita ovat mm. perhe, koulu, ystävät, ruoka, harrastukset, ostokset ja matkustaminen. Oppiaineen tavoitteena on saada hyvät pohjatiedot ranskan kielen opiskelun jatkamiseen peruskoulun jälkeen.

Saksa, B2 -oppimäärä, (vpSA)

Hallo alle! Yläkoulussa alkavassa valinnaisessa saksassa pääpaino on puhumisen ja ääntämisen harjoittelussa sekä totuttelussa kuuntelemaan ja hahmottamaan saksan kieltä siten, että pystyy kertomaan itselleen läheisistä asioista sekä toimimaan käytännön tilanteissa. Tavoitteena on myös oppia havaitsemaan eroja suomalaisen ja saksankielisten maiden kulttuurien välillä sekä tutustua saksankielisten maiden elämäntapaan. Oppiaineen aiheina ovat mm. perhe, koulu, ystävät, ruoka, harrastukset, ostokset ja matkustaminen. Oppiaineen tavoitteena on saada hyvät pohjatiedot saksan kielen opiskelun jatkamiseen peruskoulun jälkeen.

Venäjä, B2 -oppimäärä, (vpVE)

Tavoitteenamme on perehtyä venäjän kieleen ja venäläiseen kulttuuriin. Aloitamme luonnollisesti aakkosten eli kyrillisten kirjainten opettelusta. Suullisen kielitaidon harjoittelu on myös mukana alusta alkaen: opimme tervehtimään, kertomaan itsestämme ja esittämään kysymyksiä keskustelukumppanille. Opintojen edetessä mukaan tulevat lukeminen, kirjoittaminen, kuullun ymmärtäminen, kielioppi ja maantuntemus. Kaikkia näitä kielen osa-alueita harjoittelempa monipuolisin työmenetelmin. Tavoitteena on oppia ymmärtämään ja käyttämään venäjän kieltä yksinkertaisissa arkipäivän tilanteissa ja saavuttaa perusvalmiudet kielen opiskelun jatkamiseen peruskoulun jälkeen. Добро пожаловать!

Tietotekniikka ja teknologia (vpTITE)

Valinnaisaineessa opiskellaan monipuolisesti tietotekniikan eri osa-alueita kuten multimediaa ja verkkojulkaisemista, ohjelmoidaan ja peliohjelmoidaan visuaalisessa ja tekstipohjaisessa ympäristössä, tutustutaan robotiikkaan ja tekoälyn mahdollisuuksiin yhteiskunnassa. Opetuksen yhteydessä tutustutaan erilaisiin tietoteknisiin laitteisiin, kuten multikopteriin, 360-kameraan ja 3D-tulostimeen. Harjoitustöinä suunnitellaan ja toteutetaan tietokoneohjattuja toimivia malleja erilaisista teknisistä laitteista sekä rakennetaan elektroniikkaan perustuvia ohjelmoitavia laitteita. Tietotekniikan ja teknologian opiskelu vahvistaa oppilaan valmiuksia toisen asteen opintoihin.

LYHYET VALINNAISAINEET (1 VVT+1 VVT)

Opetus 9. luokalla. Oppilaat valitsevat kaksi lyhyttä valinnaisainetta. Valinta tehdään kahdeksannella luokalla. Kahta A-kieltä (englanti ja saksa) opiskeleville lyhyet valinnaisaineet ovat vapaaehtoisia.

Laululyriikka (VLALY), suomen kieli ja kirjallisuus & musiikki

Haaveiletko laulujen sanoittamisesta? Miten syntyy onnistunut laulun sanoitus?

Tunneilla kuunnellaan erilaisia valmiita sanoituksia, pohditaan, millaisilla keinoilla sanoituksissa yritetään vaikuttaa kuulijaan ja kirjoitetaan omia tekstejä. Omia sanoituksia on mahdollista myös säveltää oppituntien aikana.

Oppiaineen tavoitteena on tutustua monipuolisesti erilaisiin laululyriikoihin ja tyyleihin, esimerkiksi kotimaisiin rap- ja popsanoituksiin, ja rohkaistua kirjoittamaan omia sanoituksia.

Arjen sankarit (VLAS), kotitalous

Valmistetaan ruokia ja leivonnaisia oppilaiden toiveet huomioiden. Valmistetaan mm. kalenterivuoden juhlaherkkuja ja opiskellaan arjenhallinnan taitoja. Voit vaikuttaa tuntien sisältöön itse.

Kokataan ysien tapaan (VLKOK), kotitalous

Huomioidaan ajankohtaiset ruokatrendit ja tehdään omia ruokakokeiluja. Mukana myös ”kokkisota”.

Nyt leivotaan! (VLNY), kotitalous

Luovuus valloilleen leivonnassa! Leivotaan monenlaisia leivonnaisia, suolaista ja makeaa. Voit vaikuttaa kurssin sisältöön.

Oppiaineen tavoitteena on kehittää kestävä ja hyvinvointia edistävän elämäntavan edellyttämiä tietoja ja taitoja. Vahvistaa vuorovaikutus- ja yhdessä elämisen taitoja.

Hyvinvoiva minä! (VLHYMI), liikunta & terveystieto

Oppiaineen tavoitteena on oppilaan oman hyvinvoinnin vahvistaminen toiminnallisesti.

Oppilas oppii ymmärtämään, mistä kokonaisvaltainen hyvinvointi koostuu.

Harjoitellaan tapoja, joilla voidaan aktiivisesti ylläpitää omaa hyvinvointia niin psyykkisestä, fyysisestä kuin sosiaalisestakin näkökulmasta. Kehitetään itsetuntemusta ja harjoitellaan tunnistamaan omia vahvuuksia sekä tiedostamaan hyvää oloa tuottavat asiat omassa arjessa. Tunneilla pohditaan omaa hyvinvointia ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä tehdään käytännön harjoituksia sen edistämiseksi.

Oppiaineen keskeisiä aihealueita:

- Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen, esimerkiksi:
 - Uni, lepo, rentoutuminen ja tietoisuustaidot

- Tunne- ja vuorovaikutustaidot
- Itsetunto ja itsemyötätunto
- Arjenhallinta: koulu, vapaa-aika, lepo, sosiaaliset suhteet
- Ravitseminen
- Ihmissuhteet ja sosiaalinen hyvinvointi
- Terveystta edistävää median käyttö
- Liikunta ja sen vaikutus mieleen ja kehoon

Monipuolista palloilua yhdessä (vLMOPA), liikunta

Tunneilla pelataan monipuolisesti eri palloilulajeja sisällä ja ulkona, vuodenajat huomioiden. Taidollisissa tavoitteissa keskitytään välineenkäsittelytaitojen sekä havaintomotoriikan monipuoliseen kehittämiseen. Työskentelyn tavoitteissa tärkeässä roolissa ovat reilu peli, yhteisöllisyys sekä liikunnan ilo. Tunneilla korostetaan jokaisen osallistumista omalla tasollaan ja kannustavaa ilmapiiriä. Oppiaine sopii kaikille, jotka haluavat pelata monipuolisesti sekä kehittyä pallopeleissä.

Oppiaineen keskeisiä sisältöjä (ryhmän toiveet huomioiden):

- Maalipelit: Jalkapallo, salibandy, käsipallo, koripallo, futsal, jääkiekko, ringette, ultimate, amerikkalainen jalkapallo
- Pallottelu- ja mailapelit: Lentopallo, sulkapallo, tennis, pickleball, pingis
- Heitto- ja tarkkuuspelit: Erilaiset polttopallot, pesäpallo, frisbeegolf, golf

Iloa, kehonhallintaa ja kuntoa liikunnasta (vILO), liikunta

Oppiaineessa keskitymmme kehittämään kehonhallintaa. Tutustumme monipuolisesti erilaisiin lajeihin, kuten tanssiin, voimisteluun, kuntoharjoitteluun sekä kehonhuoltoon. Oppiaineessa huomioidaan osallistujien toiveet ja tarjotaan vaihtoehtoja eri tasoille liikkujille. Oppiaine sopii kaikille, jotka haluavat liikkua monipuolisesti, kehittää kehonhallintaa ja kuntoa sekä edistää hyvinvointia omassa tahdissa.

Oppiaineen sisältöjä ovat esimerkiksi: tanssi, voimistelu ja akrobatia, kehonhuolto, kuntoharjoittelu, cheerleading, lenkkeily ja luontoliikunta. Tuntien tavoitteena on kehittää kehonhallintaa, liikkuvuutta, liikkumis- ja tasapainotaitoja sekä kuntoominaisuuksia (voima, nopeus, kestävyys). Oppituntien tavoitteena on tuoda energisyyttä arkeen ja lisätä hyvää oloa kannustavassa ilmapiirissä.

Historia: maailma tänään (vHI), historia

Historian Maailma tänään -valinnaisaineessa tarkastellaan yhdessä eri näkökulmista aikamme maailmaa ja nykypäivän ilmiöitä. Oppiaineessa tehdään oppilaiden oman kiinnostuksen mukaan oppiainerajat ylittäviä projekteja sekä pienimuotoisia tutkimuksia, pari- ja ryhmätöitä. Oppilaat harjaantuvat etsimään ja

tulkitsemaan kriittisesti historian tutkijan tavoin erilaisia lähteitä ja erilaista tietoa. Oppilaat seuraavat koko kurssin ajan myös aiheeseen liittyvää ajankohtaista tietoa. Oppiaineessa suunnitellaan yhdessä esim. museovierailu, asiantuntijavierailu tai esimerkiksi historiallisen leffan analyysi. Oppiaineessa opitaan tekemään perusteltuja tulkintoja ja johtopäätöksiä tutkimusaineistosta. Oppilaat osaavat perustellusti muodostaa kuvan siitä, miksi maailma on sellainen kuin se nyt on ja miltä tulevaisuus näyttää.

NYT: Vuosi yrittäjänä -intro (vLVY), yhteiskuntaoppi

Vuosi yrittäjänä Intro on innostava ja toiminnallinen oppiaine, jossa yläkoululaiset pääsevät tutustumaan yrittäjyyteen käytännön kautta. Nuorten yrittäjäyys ja talous - järjestön materiaalien avulla suunnitellaan oma yritysidea, pohditaan kannattavuutta ja budjetointia sekä opitaan työelämässä ja yrittäjyydessä tarvittavia taitoja. Tämän jälkeen oman yritysideoin toteuttaminen on helpompaa.

Itsenäisen musaharjoittelun kurssi (vLMU), musiikki

Tämä oppiaine on tarkoitettu niille, jotka haluavat harjoitella omaan tahtiin itseä kiinnostavia kappaleita itse valitsemillaan soittimilla ja/tai laulamalla. Oppitunneilla etsitään itseä kiinnostavia musiikkityylejä, kappaleita, artisteja ja bändejä sekä mietitään kappalekohtaiset tavoitteet ja stepit tavoitteisiin pääsemiseksi. Tunneilla voi pienessä porukassa esittää harjoittelemaansa kappaleita ja saada lisää esiintymiskokemusta ja -rohkeutta.

Maalaus ja piirustus (vPIMA), kuvataide

Tällä lyhytkurssilla keskitytään piirtämisen ja maalauksen tekniikoihin ja materiaaleihin sekä kuvataiteen tuottamaan iloon.

Muotoilu ja rakentaminen, (vLMURA), kuvataide

Tällä lyhytkurssilla keskitytään kolmiulotteiseen taiteeseen: keramiikkaan (savi), erilaisiin rakentamistekniikoihin (tikut, pienoismallitekniikat, rakennukset, veistämismateriaalit) ja kipsi. Materiaaleja valitaan ryhmän mukaan.

Langat ja kuidut (vLAKU), käsityö TS

Käsityön oppiaineessa on mahdollisuus huovuttaa villakuidusta tai valmistaa langasta erilaisia tuotteita. Työt toteutetaan oman valinnan mukaan erilaisilla tekniikoilla kuten virkkaus, neulonta, kirjonta, kudonta, solmeilu tai joku muu lankatekniikka.

Maistiaisista saksan kielestä ja kulttuurista (vISA), saksa

Maistiaistunneilla tutustumme saksan kieleen ja saksankieliseen kulttuuriin. Opiskelemme saksan ääntämistä, sanastoa ja ilmauksia sekä jonkin verran

peruskielioppia. Harjoittelemmme suullista viestintää arjen tilanteissa, ja tutustumme mm. juhlaperinteisiin, ruokakulttuuriin, musiikkiin ja vapaa-ajan viettotapoihin. Oppiaineen tarkempi sisältö muodostuu oppilaiden kiinnostuksen kohteiden mukaan.

Maistiaisia ranskan kielestä ja kulttuurista (vIRA), ranska

Maistiaistunneilla tutustumme ranskan kieleen ja ranskankieliseen kulttuuriin. Opiskelemme ranskan ääntämistä, sanastoa ja ilmauksia sekä jonkin verran peruskielioppia. Harjoittelemmme suullista viestintää arjen tilanteissa, ja tutustumme juhlaperinteisiin, ruokakulttuuriin, musiikkiin ja vapaa-ajanviettotapoihin. Oppiaineen tarkempi sisältö muodostuu oppilaiden kiinnostuksen kohteiden mukaan.

Maistiaisia venäjän kielestä ja kulttuurista (vIVE), venäjä

Maistiaistunneilla tutustumme venäjän kieleen ja kulttuuriin. Opettelemme kyrilliset aakkoset ja harjoittelemmme arkipäiväisiä kielenkäyttötilanteita. Tutustumme mm. juhlaperinteisiin, ruokakulttuuriin, musiikkiin ja vapaa-ajan viettotapoihin. Oppiaineen tarkempi sisältö muodostuu oppilaiden kiinnostuksen kohteiden mukaan.

Tähtitiede (vTÄTI), fysiikka

Tähtitieteen kurssi antaa perustiedot tähtitieteestä. Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat Aurinkokunnan rakenteet ja dynamiikka, havaitseva tähtitiede ja havaintolaitteet sekä maailmankaikkeuden rakenteet ja kosmologia. Kurssilla tutustutaan mielenkiintoisten esimerkkien kautta fysiikan opintoja syvällisemmin mm. painovoiman luonteeseen ja suhteellisuusteorian käsitteisiin, kuten gravitaatioaalto, mustat aukot ja madonreiät. Kurssilla toteutetaan mahdollisuuksien mukaan vierailukäynti Kaupin tähtitornille.

Matematiikka, tieteiden kuningatar (vMATE), matematiikka

Matematiikka, tieteiden kuningatar, on peruskoulun matematiikan osaamista syventävä valinnaisaine. Oppiaineessa syvennetään osaamista matematiikan ydinalueilla, kehitetään ongelmanratkaisutaitoja ja saadaan valmiuksia jatko-opintoja varten. Tavoitteena on myös vahvistaa osaamista oman tietokoneen ja digitaalisten välineiden käyttämisestä matematiikan opiskelussa.